

1.3 Politieke afhankelijkheidsrelaties in het Caribisch gebied – vwo

Introductie

De landen in het Caribisch gebied zijn historisch verbonden met hun voormalige kolonistoren. Maar door hun strategische ligging streven ook landen als de Verenigde Staten en China naar invloed in het Caribisch gebied. In dit katern bekijk je voorbeelden van wat de overheid doet om de economie te stimuleren. Je bekijkt de onderlinge relaties tussen landen in het Caribisch gebied en ook de relaties tussen landen in het Caribisch gebied met de rest van de wereld.

Je gaat op zoek naar antwoorden op vragen als:

- Welke manieren zijn er voor de landen in het Caribisch gebied om hun economieën te ontwikkelen?
- Bij welke internationale samenwerkingsverbanden zijn de landen in het Caribisch gebied betrokken?
- Welke relaties hebben de landen in het Caribisch gebied met landen die hen ontwikkelingshulp bieden?
- Welke relaties hebben de landen in het Caribisch gebied met de Verenigde Staten en Amerika en China?

Als **eindproduct** van dit katern ontwikkel je een toets van 10 vragen waarmee je kunt nagaan of je klasgenoten de inhoud van dit katern hebben begrepen.

Oriëntatie

Leerdoelen van dit katern

Aan het eind van het katern:

- kun je voormalige, huidige en toekomstige politieke (on)afhankelijkheidsrelaties van de Caribische landen met de (voormalige) kolonistator analyseren.
- kun je politieke afhankelijkheidsrelaties tussen landen in het Caribisch gebied beschrijven, verklaren en analyseren.
- kun je de verhouding van individuele eilandstaten, alsmede het gebied als geheel, tot actuele geopolitieke vraagstukken en ontwikkelingen daarin beschrijven, verklaren en analyseren.

Je weet:

- dat de landen in het Caribisch gebied verschillende economische ontwikkelingsstrategieën toe passen.
- dat de staatkundige positie van de landen in het Caribisch gebied de mate waarin de landen kunnen participeren in internationale organisaties, bepaalt.
- dat de landen in het Caribisch gebied op verschillende wijze internationale politieke, institutionele en financiële hulp en/of ondersteuning ontvangen.
- dat verschillende vormen van ontwikkelingshulp positieve en negatieve effecten hebben en een rol spelen bij de afhankelijkheid van andere landen.
- dat de Verenigde Staten en China op verschillende wijzen invloed hebben op processen in het Caribisch gebied.

Belangrijke begrippen

> Economische ontwikkelingsstrategieën:

- neoliberalisme
 - protectionisme
 - joint-ventures
 - free zones/special economic zone (SEZ)
 - privatiseren
 - nationaliseren
 - imports substitutie
- > Internationale hulp
- gebonden hulp, ongebonden hulp, structurele hulp en noodhulp
 - drugsbestrijding
 - bestrijding (mensen)smokkel

Werkwijze

Vooraf

- Introductie en oriëntatie: Je leest waar het katern over gaat en wat je aan het eind van het katern moet kennen en kunnen.

Aan de slag

- Stap 1: In deze stap leer je wat economische ontwikkelingsstrategieën zijn. En leer je welke ontwikkelingsstrategieën door de overheden in het Caribisch gebied worden ingezet.
- Stap 2: Je leert over de rol van internationale samenwerkingsverbanden in het Caribisch gebied.
- Stap 3: Je bestudeert verschillende vormen van ontwikkelingshulp.
- Stap 4: In deze stap leer je over de rol van de Verenigde Staten en China in het Caribisch gebied.

Afronding

- Begrippenlijst: Blauw- en vetgedrukte woorden zijn terug te lezen in deze verklarende begrippenlijst.
- Eindproduct: Je ontwikkelt zelf een toets van 10 vragen en laat de toets door een klasgenoot maken.
- Examenvragen: Je oefent met eindexamenvragen uit eerdere examens.
- Terugkijken: Je kijkt terug op het katern. Hoe ging het?

Stap 1: Ontwikkelingsstrategieën

Economische ontwikkelingsstrategieën zijn inspanningen van de regering van een land om de economische groei, welvaart en levensstandaard van de bevolking te verbeteren. Deze strategieën hebben vaak een of meer van de volgende vier doelen:

- het stimuleren van economische activiteit.
- het verminderen van armoede
- het creëren van werkgelegenheid.
- het bevorderen van duurzame ontwikkeling.

In deze eerste stap kijk je naar voorbeelden in het Caribisch gebied van wat een overheid kan doen om de economie te stimuleren.

1 Diversificatie van de economie

Diversificatie gaat over het bevorderen van een breder scala aan economische activiteiten om de afhankelijkheid van één sector te verminderen. Een voorbeeld van de diversificatie van de economie in het Caribisch gebied is te zien in Barbados. Barbados stond lange tijd bekend om zijn suikerproductie. De suikerindustrie is echter kwetsbaar door concurrentie bijvoorbeeld door Brazilië en voor schommelingen in de wereldmarktprijzen. Daarnaast heeft de suikerproductie te maken met uitdagingen zoals klimaatverandering en stijgende productiekosten. Barbados heeft zich daarom meer gericht op de toerismesector en geïnvesteerd in de informatie- en technologiesector (IT). Beide sectoren zijn nu belangrijke pijlers van de economie geworden.

2 Infrastructuurontwikkeling

Deze strategie gaat over het investeren in infrastructuur zoals wegen, havens, luchthavens en communicatienetwerken. Doel van de investeringen is de economie te verbeteren. De Dominicaanse Republiek bijvoorbeeld heeft aanzienlijke investeringen gedaan in de ontwikkeling en modernisering van luchthavens in het hele land (zie bron 1). Deze investeringen hebben onder andere tot doel de toeristische sector te stimuleren en de economische groei te bevorderen.

Bron 1: Spaanse luchtvaartmaatschappij start dochterbedrijf in Dominicaanse Republiek

3 Bevordering van investeringen

Bij 'bevordering van investeringen' gaat het over het aantrekken van binnenlandse en buitenlandse investeerders. Dat kan door investeringsvriendelijke regelgeving te implementeren. De Bahama's bijvoorbeeld hebben zich, net als veel andere landen, gericht op het aantrekken van zowel binnenlandse als buitenlandse investeringen (of investeerders) door het opzetten van vrije handelszones (**free zones/special economic zone (SEZ)**). Deze zones bieden investeerders aanzienlijke belastingvoordelen, vrijstellingen van invoerrechten en andere gunstige zakelijke voorwaarden.

Een voorbeeld van een bedrijf dat investeert in het Caribisch gebied is Chiquita Brands International, een van de grootste bananenproducenten en -distributeurs ter wereld (zie bron 2). Zij investeren in moderne landbouwtechnieken, kwaliteitscontrole en distributiekkanalen. Ze werken vaak samen met lokale boeren, die profiteren van de technische knowhow en de wereldwijde markttoegang. Zo'n samenwerking tussen twee partijen wordt wel een **joint-venture** genoemd.

Bron 2: Chiquita bananen

4 Beperken import en stimuleren export

Sommige landen nemen **protectionistische** maatregelen om de eigen industrie te beschermen. Dit kan bijvoorbeeld door import te beperken en export te stimuleren. Zo proberen verschillende landen in het Caribisch gebied om hun bananenindustrie te beschermen en uit te breiden. Dit doen ze door bijvoorbeeld hoge invoerrechten te heffen op de import van concurrerende bananen op te leggen. En door subsidie te geven aan bedrijven die bananen exporteren. De strategie om buitenlandse import te vervangen door binnenlandse productie wordt **importsubstitutie** genoemd.

Landen als Barbados, Trinidad en Tobago en Jamaica willen door het gebruik van meer zonnepanelen in hun toenemende energiebehoefte voorzien. Deze zonnepanelen worden op dit moment veelal geïmporteerd. Deze landen willen hun eigen zonne-energiesystemen gaan produceren. Door deze strategie van importsubstitutie worden de landen minder afhankelijk van buitenlandse leveranciers en stimuleren ze hun eigen economieën.

5 Duurzame ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling gaat over het integreren van milieuvriendelijke praktijken in de economische groei. Doel is de natuurlijke hulpbronnen te behouden en de negatieve impact op het milieu te minimaliseren. Zo heeft Aruba bijvoorbeeld ingezet op duurzame ontwikkeling

door te investeren in hernieuwbare energie, met name zonne-energie. Deze duurzame ontwikkeling is goed voor het behoud van de natuurlijke schoonheid van het eiland.

6 Publiek-private samenwerking

Met publiek-private samenwerking wordt het bevorderen van samenwerking tussen de overheid, particuliere sector en maatschappelijke organisaties bedoeld. Zo heeft de overheid in Trinidad en Tobago het model van publiek-private samenwerking toegepast om de watervoorzieningen en sanitaire voorzieningen te beheren en te ontwikkelen. In het begin van deze eeuw heeft de regering de watervoorziening **genationaliseerd**: de waterbedrijven werden overgenomen door de staat. Doel was de toegang tot drinkwater en sanitaire voorzieningen te verbeteren. Later heeft de overheid juist weer delen van de watervoorziening en sanitaire voorzieningen **geprivatiseerd**: beheer en onderhoud van watervoorzieningssystemen en afvalwaterzuiveringsinstallaties kwamen in handen van particuliere bedrijven.

De overheid kan dus op veel verschillende manieren de economische ontwikkeling in een land stimuleren. Toch gaan er ook stemmen op die pleiten voor juist een zeer beperkte overheidsbemoediging. Het **neoliberalisme** benadrukt dat de vrije markt en de individuele keuzevrijheid de belangrijkste krachten achter economische groei zijn. Het neoliberalisme pleit dus juist voor minder overheidsinterventie. Neoliberalen zijn voor meer privatiseringen: overheden verkopen overheidsbedrijven aan particuliere bedrijven om particuliere investeringen in de economie te stimuleren. Neoliberalen pleiten ook vaak voor deregulering en belastingverlagingen: minder beperkingen en voorschriften/regels voor bedrijven en lage belastingtarieven om economische groei te bevorderen.

Opdracht: Ontwikkelingsstrategie Jamaica
Gebruik bron 3.

Bron 3

Ontwikkelingsstrategie Jamaica

De overheid van Jamaica heeft zich gericht op het verhogen van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Doel is de afhankelijkheid van geïmporteerde fossiele brandstoffen te verminderen. Een belangrijke ontwikkeling is de implementatie van windenergieprojecten, zoals het Wigton Windfarm in Manchester. Dat project levert groene energie voor duizenden huishoudens. Bovendien bevordert Jamaica ecotoerisme, waarbij de nadruk ligt op het bewaren van de natuurlijke hulpbronnen en het ondersteunen van lokale gemeenschappen. Deze strategie heeft geleid tot een reductie in de energiekosten en heeft Jamaica geholpen om op een meer milieuvriendelijke manier energie te produceren. Gevolg is dat de ecologische voetafdruk van het eiland is verminderd. Daarnaast heeft het ecotoerisme nieuwe werkgelegenheid gecreëerd en bijgedragen aan de economische groei. Terwijl tegelijkertijd de natuurlijke schoonheid en biodiversiteit van Jamaica behouden blijft.

Bron: Jamaica Information Service (JIS) - bewerkt

In stap 1 worden verschillende ontwikkelingsstrategieën besproken (diversificatie van de economie, infrastructuurontwikkeling, bevordering van investeringen, beperken import en

stimuleren export, duurzame ontwikkeling, publiek-private samenwerking).

1 Geef aan welke strategieën te herkennen zijn in de bron.

De overgang naar hernieuwbare energie en het promoten van duurzaam toerisme brengen ook uitdagingen met zich mee.

2 Noem een voorbeeld van een uitdaging die deze ontwikkelingsstrategie met zich meebrengt.

Opdracht: Ontwikkelingsstrategie Cuba

Gebruik bron 4.

Bron 4

Ontwikkelingsstrategie Cuba

Cuba heeft een beleid ingezet om import van medicijnen te beperken en export van medicijnen te stimuleren. Dat beleid heeft geleid tot een grotere eigen biotechnologische en farmaceutische sector. Het beleid heeft zowel positieve als negatieve implicaties. Economisch gezien heeft deze strategie Cuba op de kaart gezet als een exporteur van hoogwaardige medicijnen, wat een waardevolle bron van inkomsten is. Bovendien heeft het geleid tot een aanzienlijk niveau van zelfvoorziening in gezondheidszorgproducten. Ook heeft het bijgedragen aan een geavanceerd systeem van gezondheidszorg en onderzoek, ten voordele van de lokale bevolking. De focus op de ontwikkeling van een eigen biotechnologische en farmaceutische sector heeft echter wel geleid tot minder diversificatie in de economie.

Bron: CIA World Factbook – bewerkt

1 Bedenk een reden waarom juist Cuba een ontwikkelingsstrategie kiest om de import te beperken en de export te stimuleren.

In de tekst wordt een nadeel van de gekozen ontwikkelingsstrategie genoemd.

2 Leg dat nadeel uit in je eigen woorden.

Opdracht: Structural Adjustment Programme

Rond 1990 implementeerde Jamaica onder leiding van de toenmalige regering een reeks economische hervormingen die werden aangeduid als het "Structural Adjustment Programme" (SAP). Het SAP omvatte maatregelen zoals deregulering van de markt, privatisering van staatsbedrijven, liberalisering van handel en investeringen, en bezuinigingen op overheidsuitgaven. Het doel was om de economie van Jamaica te herstructureren en de efficiëntie te vergroten door meer ruimte te bieden aan de particuliere sector en marktmechanismen. Hoewel sommige van deze beleidsmaatregelen hebben bijgedragen aan economische groei en stabiliteit, zijn er ook kritiepunten geweest. Sommige critici beweren dat deze hervormingen hebben geleid tot grotere ongelijkheid, sociale spanningen en de verslechtering van openbare diensten, zoals gezondheidszorg en onderwijs, in Jamaica.

Op welke politiek-economische stroming zijn de hierboven beschreven hervormingen in Jamaica geïnspireerd?

Opdracht: Ontwikkelingsstrategie eigen land

In deze stap worden zes strategieën genoemd waarop de overheid de economie kan stimuleren. Gebruikt de overheid van het eiland waarop jij woont één of meerdere van deze strategieën?

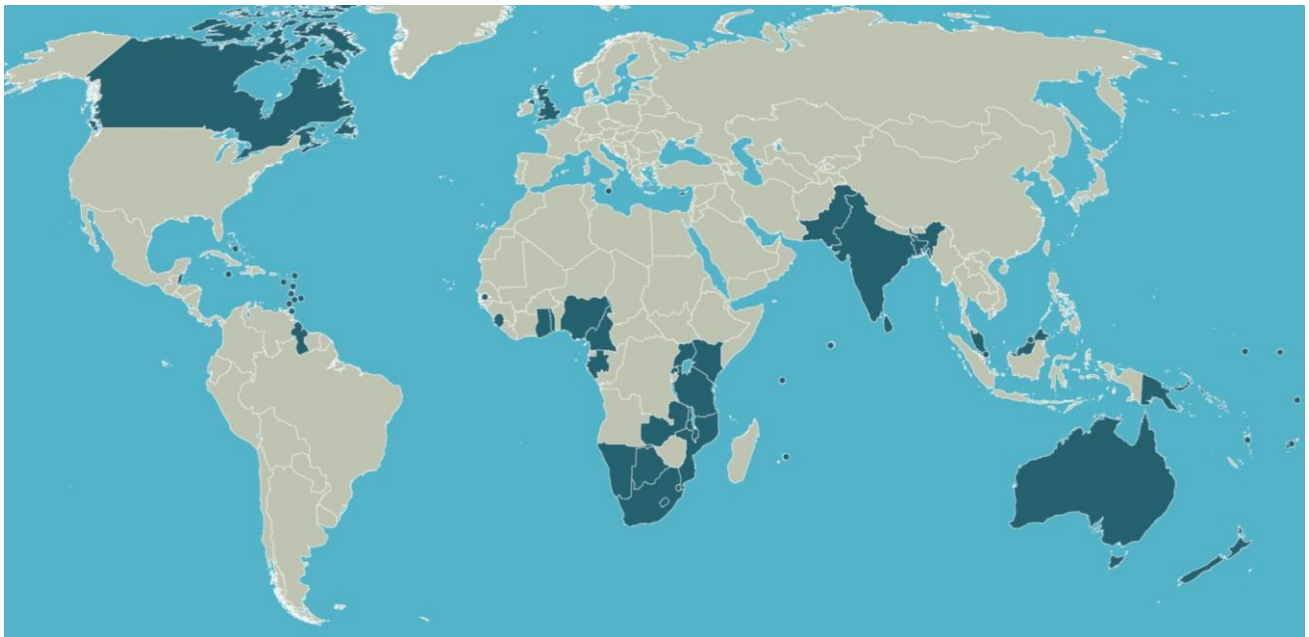
Kies één strategie uit en beschrijf hoe de overheid die strategie gebruikt om de economie op jouw eiland te stimuleren.

Stap 2: Internationale samenwerkingsverbanden

De landen in het Caribisch gebied hebben een rijke geschiedenis van kolonisatie, voornamelijk door Europese mogendheden zoals Nederland, Verenigd Koninkrijk, Spanje en Frankrijk. Deze landen hebben nog steeds een grote politieke en economische invloed in de Caribische regio, vanwege internationale samenwerkingsverbanden. In deze stap worden verschillende internationale samenwerkingsverbanden tussen landen in het Caribisch gebied met landen in Europa (kolonisator), Afrika en Stille Oceaan behandeld.

Gemenebest van Naties (Commonwealth of Nations)

Het Gemenebest, formeel het Gemenebest van Naties, is een politieke organisatie van 56 landen die deel uitmaken van het Britse Rijk. Het is geen politieke unie, maar eerder een organisatie waarin landen samenwerken op basis van gedeelde taal, geschiedenis en culturen. De landen in het Caribisch gebied die lid zijn van het Gemenebest zijn: Antigua en Barbuda, de Bahama's, Dominica, Grenada, Guyana, Jamaica, Saint Kitts en Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, en Trinidad en Tobago.

Bron 5: Leden van het Gemenebest - 2021

Voordelen van landen om lid te zijn van het Gemenebest zijn onder andere dat leden kunnen profiteren van de economische samenwerking. Daarnaast zijn er bijvoorbeeld beurzen en onderwijsprogramma's voor studenten. Voor kleine landen die lid zijn van het Gemenebest geldt dat zij een groter platform hebben om hun stem te laten horen op het wereldtoneel. Niet alle inwoners van de Gemenebestlanden zijn voorstander van de samenwerking. Voor critici staat het Gemenebest symbool voor het Britse koloniale verleden. Ze zien het als een overblijfsel van het Britse Rijk en geloven dat het de voortdurende invloed van het Verenigd Koninkrijk op voormalige koloniën legitimeert. Tegenstanders argumenteren dat het Gemenebest weinig echte macht of invloed heeft op het wereldtoneel. Dat het meer een praatclub is dan een effectieve organisatie.

Europese Unie

In de Europese Unie (EU) werken 27 Europese landen samen op diverse gebieden, zoals handel, wetgeving en buitenlands beleid. Geen enkel onafhankelijk Caribisch land is lid van de EU. Echter, sommige Caribische eilanden zijn overzeese gebiedsdelen van EU-lidstaten en hebben daardoor een speciale relatie met de EU. Voorbeelden hiervan zijn de Franse overzeese departementen zoals Guadeloupe, Martinique en Saint-Martin. Maar ook de landen en bijzondere gemeenten die deel uitmaken van het Koninkrijk der Nederlanden (Curaçao, Aruba en Sint-Maarten, Bonaire, Sint-Eustatius en Saba). Deze eilanden kunnen bijvoorbeeld profiteren van EU-fondsen voor ontwikkeling en infrastructuur.

Franse 'Départements d'outre mer' (DOM) en 'Collectivité d'outre-mer' (COM):

Guadeloupe, Martinique, Frans-Guyana, en Réunion zijn de DOMs, terwijl Saint Barthélemy en Saint Martin voorbeelden zijn van COMs. DOMs hebben dezelfde wetten en regels als Frankrijk, COMs hebben een grotere mate van bestuurlijke autonomie. Ze hebben bijvoorbeeld meer zeggenschap over lokale aangelegenheden, zoals belastingen, toerisme, en infrastructuurprojecten. Ze kunnen hun eigen wetten en regels vaststellen die beter passen bij hun specifieke behoeften en culturele context, zonder dat ze gebonden zijn aan de regelgeving die van toepassing is op het vasteland van Frankrijk.

Verenigde Naties

De meeste onafhankelijke landen uit het Caribisch gebied zijn lid van de Verenigde Naties (VN). De landen zijn volwaardige leden van de VN en nemen actief deel aan de Algemene Vergadering en andere organen van de organisatie. Verschillende aan de VN verbonden organisaties zijn actief in het Caribisch gebied. Denk aan de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) die actief is om het gezondheidsbeleid in de landen in het Caribisch gebied te bevorderen. Of het World Food Programm (WFP) dat programma's uitvoert ter bevordering van de voedselzekerheid. En bijvoorbeeld ook het United Nations Environment Programm dat landen in het Caribisch gebied ondersteunt bij behoud van biodiversiteit en bestrijding van klimaatverandering.

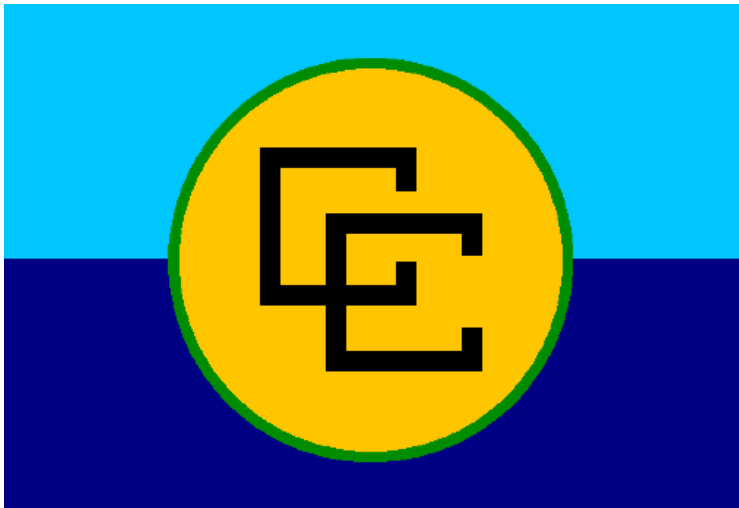
ACP-landen en associatie met de EU

De ACP-landen (ACP = Africa, Caribbean and Pacific) is een samenwerkingsverband van in het totaal 79 landen uit Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (Pacific). Voorbeelden van Caribische ACP-landen zijn Jamaica, Barbados, Guyana, Trinidad en Tobago, en de Dominicaanse Republiek. Alleen onafhankelijke landen kunnen lid zijn van het ACP. Binnen de samenwerking is de politieke dialoog over zaken als mensenrechten, democratisch bestuur en regionale stabiliteit belangrijk. Maar de samenwerking is zeker niet alleen politiek. De samenwerking heeft ook tot doel de levensstandaard en het welzijn van de mensen in de ACP-landen te verbeteren. Dat gebeurt onder andere via een overeenkomst met de EU (de Cotonou-overeenkomst van juni 2000), waardoor de ACP-landen toegang hebben tot de EU-markt en financiële steun krijgen voor ontwikkelingsprojecten.

CARICOM

De Caribische Gemeenschap (CARICOM) is een voorbeeld van een regionaal samenwerkingsverband in het Caribisch gebied. Ook voor Caricom geldt dat alleen onafhankelijke landen lid kunnen zijn. Het primaire doel van CARICOM is economische integratie: de leden vormen een vrijhandelsgebied dat de handel tussen de leden stimuleert. Maar naast dit economische doel omvat de organisatie ook verschillende vormen van politieke samenwerking. De lidstaten van CARICOM streven bijvoorbeeld naar afstemming van hun

buitenlands beleid. Het doel is dat ze gemeenschappelijke standpunten innemen over internationale kwesties en gezamenlijk optreden in bijvoorbeeld de Verenigde Naties. Maar de landen werken ook samen op het gebied van misdaadbestrijding, drugsbestrijding en andere veiligheidskwesties.

Bron 6: Logo Caricom

Vragen

1 Geef aan wat de speciale relatie tussen de Franse overzeese departementen en Nederlandse bijzondere gemeenten met de Europese Unie inhoudt?

2 CARICOM is een samenwerkingsverband in het Caribisch gebied. Zoek op welke landen zijn aangesloten bij dit samenwerkingsverband.

Opdracht: Samenwerkingsverbanden

Zoals je hebt gezien zijn er veel verschillende samenwerkingsverbanden. Gebruik de bronnen 7 en 8.

Bron 7 Jamaica

Een voordeel voor Jamaica van het lidmaatschap van dit samenwerkingsverband is de goede handelsrelaties met andere, met name Caribische leden van de gemeenschap. Door het verdrag dat deze landen hebben gesloten, is er een vrijhandelszone gecreëerd die het mogelijk maakt voor Jamaica om goederen te exporteren naar andere lidstaten zonder douanetarieven. Hierdoor wordt de handel tussen de lidstaten vergemakkelijkt en de economische groei binnen de regio bevorderd.

Daarnaast profiteert Jamaica van de politieke samenwerking binnen dit samenwerkingsverband. Die samenwerking biedt Jamaica een platform om samen met andere landen een sterkere positie in te nemen in internationale organisaties, vooral in betrekking tot zaken die van belang zijn voor de Caribische regio als geheel.

Bron 8 Dominica

Als lid van dit samenwerkingsverband heeft Dominica toegang tot internationale

onderwijsbeurzen en ontwikkelingsprogramma's die specifiek bedoeld zijn voor de lidstaten. Een voordeel is bijvoorbeeld de toegang tot het Commonwealth Scholarship and Fellowship Plan (CSFP), een programma dat getalenteerde studenten uit Dominica de mogelijkheid biedt om in een ander land dat lid is van de organisatie te studeren. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen van Dominica door hogere educatie en professionele training.

1 Over welk samenwerkingsverbanden gaat het in deze bronnen.

- Jamaica:
- Dominica:

2 Bij welke samenwerkingsverbanden die in deze stap genoemd worden, is jouw land aangesloten?

Opdracht: Engelse monarchie van deze tijd?

Gebruik bron 9.

Bron 9

Hoezo, feestje? Steeds meer landen Gemeenebest willen af van koning Charles

Het was een historisch moment toen Charles de Derde op 6 mei 2023 tot koning werd gekroond. Niet alleen voor de Britten, maar ook voor heel wat inwoners van andere landen in de wereld. Koning Charles is formeel namelijk het staatshoofd van alle landen van het Britse Gemeenebest. Steeds meer van die Gemeenebestlanden willen af van de vorst uit het verre Londen.

De dag voor de kroning zei een Jamaicaanse minister dat het tijd wordt dat het land een republiek wordt. Jamaica is weliswaar sinds 1962 onafhankelijk, maar maakt nog wel deel uit van het Gemeenebest, waardoor koning Charles het staatshoofd is.

Zijn kroning is in Jamaica geen reden voor een feestje, zei de minister. Het is juist een nieuwe impuls om zich af te scheiden van de monarchie. Naast Jamaica hebben nog vijf andere landen aangegeven af te willen van de Britse vorst als staatshoofd. Ze liggen allemaal in het Caraïbisch gebied, waar het enthousiasme voor het Britse koningshuis de laatste jaren flink is afgenomen.

Vrij naar artikel op [rtlnieuws.nl](https://www.rtlnieuws.nl)

Bekijk de volgende stelling:

De Engelse monarchie is niet meer van deze tijd.

Bedenk een argument vóór de stelling en bedenk een argument tegen de stelling.

Vergelijk jouw argumenten met de argumenten van een klasgenoot. Bespreek elkaars argumenten.

Stap 3: Ontwikkelingshulp

Veel landen in het Caribisch gebied ontvangen om diverse redenen ontwikkelingshulp. Deze ontwikkelingshulp kan afkomstig zijn van andere landen, van organisaties (zoals de VN-organisaties, de Wereldbank of regionale banken) en niet-gouvernementele organisaties (NGO's). Soorten ontwikkelingshulp die worden onderscheiden zijn gebonden hulp, ongebonden hulp, structurele hulp en noodhulp.

Hieronder worden deze soorten ontwikkelingshulp besproken.

1 Afkomst ontwikkelingshulp

Bilaterale hulp – hulp van een ander land

Bilaterale hulp is directe hulpverlening van het ene land aan het andere, waarbij de donor (geldschieter) en de ontvanger rechtstreeks met elkaar samenwerken.

Voorbeelden van donoren zijn:

- Voormalige koloniale machten: veel Caribische landen hebben historische banden met grotere landen zoals het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Nederland. Deze landen bieden vaak hulp aan hun voormalige koloniën, vooral na natuurrampen of voor specifieke projecten.
- Verenigde Staten: via programma's zoals de U.S. Agency for International Development (USAID) wordt hulp geboden op gebieden als gezondheid, onderwijs, economische groei en rampenbestrijding.
- Canada: ook Canada biedt bilaterale hulp aan sommige Caribische landen, met name op gebieden als onderwijs en gezondheidszorg.

Bron 10: Veel verschillende organisaties betrokken bij ontwikkelingshulp.

Multilaterale hulp – hulp van multilaterale organisaties

Multilaterale hulp wordt verstrekt via internationale organisaties. De donorlanden dragen financiële middelen over aan deze organisaties, die vervolgens projecten en programma's uitvoeren. Voorbeelden van organisaties zijn:

- VN-organisaties: verschillende VN-organisaties bieden hulp op diverse gebieden, van gezondheidszorg en onderwijs tot economische ontwikkeling.
- Caribische Ontwikkelingsbank (CDB): een regionale financiële instelling die financiële hulp biedt voor economische ontwikkeling en sociale projecten in de regio.
- Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB): deze bank biedt financiering, advies en onderzoek om de ontwikkeling in de Amerika's, inclusief het Caribisch gebied, te ondersteunen.

Niet-gouvernementele organisaties (NGO's)

Hulp van een niet-gouvernementele organisaties is hulp van een non-profit organisatie die opereert buiten de invloedssfeer van overheden.

- Veel internationale en lokale NGO's zijn actief in het Caribisch gebied en bieden hulp op diverse terreinen, van gemeenschapsontwikkeling en gezondheidszorg tot milieubescherming en onderwijs.

2 Vormen van ontwikkelingshulp

Gebonden hulp

Hulp die onder bepaalde voorwaarden wordt gegeven, bijvoorbeeld dat goederen of diensten van de donor moet worden afgenomen. Gebonden hulp kan ervoor zorgen dat landen afhankelijk worden van de goederen of diensten van de donor, wat hun economische en politieke besluitvorming kan beïnvloeden.

Een voorbeeld van gebonden hulp is de hulp die Nederland verstrekt voor projecten die gericht zijn op het versterken van de kustbescherming op bijvoorbeeld Aruba, Curaçao, Sint-Maarten en Bonaire. De hulp is 'gebonden' omdat de hulp gekoppeld is aan de voorwaarde dat de projecten deels worden uitgevoerd door Nederlandse bedrijven. Dat betekent dat een deel van de financiële middelen terugvloeit naar Nederland.

Ongebonden hulp

Hulp zonder dergelijke voorwaarden.

De EU verstrekt bijvoorbeeld fondsen voor programma's ter bevordering van duurzame ontwikkeling, armoedebestrijding, capaciteitsopbouw en economische groei. Deze fondsen worden meestal toegekend zonder specifieke voorwaarden met betrekking tot de herkomst van de goederen en diensten die worden gebruikt bij de uitvoering van de projecten.

Structurele hulp

Gericht op langdurige veranderingen, zoals bijvoorbeeld institutionele hervormingen of infrastructuurprojecten.

De Wereldbank verstrekt bijvoorbeeld langlopende leningen of subsidieprogramma's om de capaciteiten op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg te verbeteren. Deze financiering wordt gebruikt voor de bouw van scholen, ziekenhuizen, gezondheidscentra en de training van leraren en medisch personeel. Dat is duurzame ontwikkeling op lange termijn.

Noodhulp

Directe hulp na rampen, zoals orkanen, aardbevingen of overstromingen.

Bron 11: Noodhulp - Nederland helpt Caribisch eiland Dominica na orkaan Maria in 2017

3. Doel van ontwikkelingshulp

Ontwikkelingshulp aan landen in het Caribisch gebied kan vele doelen hebben. Voorbeelden van doelen zijn hulp bij een ramp, hulp bij de bescherming van het milieu, hulp bij onderwijsprogramma's, hulp bij het bevorderen gemeenschapszin, hulp bij het bevorderen van economische ontwikkeling, enzovoorts.

Twee specifieke doelen voor de landen in het Caribisch gebied zijn **drugsbestrijding** en de **bestrijding van mensensmokkel**.

Drugsbestrijding in het Caribisch gebied

Door de ligging zijn de landen in het Caribisch gebied vaak een doorvoerpunt voor drugs. Het gaat vooral om cocaïne vanuit Zuid-Amerika op weg naar Noord-Amerika en Europa. De handel en de bijbehorende criminaliteit wordt met behulp van internationale instanties bestreden. Een voorbeeld is de samenwerking met de Amerikaanse DEA (Drug Enforcement Administration). Een ander voorbeeld is de ondersteuning die Nederland geeft aan Aruba en Curaçao. Deze ondersteuning bestaat uit het verstrekken van financiële middelen, het delen van inlichtingen en expertise, het bieden van training en materiële ondersteuning aan de lokale autoriteiten, en soms uit de aanwezigheid van politiepersoneel (marechaussee) uit Nederland.

Bron 12: Een grote drugsvangst in de Caribische zee.

Bestrijding (mensen)smokkel in het Caribisch gebied

De landen in het Caribisch gebied kunnen ook te maken hebben met mensensmokkel. Het gaat bij mensensmokkel vaak om mensen die op zoek zijn naar een beter leven in Noord-Amerika of Europa. Mensensmokkelaars maken gebruik van de vele kleine eilanden om verboden operaties uit te voeren. Mensensmokkeloperaties zijn verboden omdat ze in strijd zijn met nationale en internationale wetten en verdragen, en omdat ze ernstige risico's met zich meebrengen voor de veiligheid en het welzijn van de mensen die het slachtoffer worden van deze illegale praktijken. De bestrijding van mensensmokkel omvat samenwerking tussen Caribische landen, strengere grenscontroles en samenwerking met internationale instanties. Belangrijk bij de bestrijding is ook het informeren van de lokale gemeenschappen over de risico's van mensensmokkel. Ook het aanpakken van de onderliggende oorzaken, zoals armoede en gebrek aan kansen, zijn belangrijk bij de bestrijding van mensensmokkel en vrouwenhandel.

4. Nadelen ontwikkelingshulp

Ontwikkelingshulp kan de landen in het Caribisch gebied veel voordelen bieden, maar ontwikkelingshulp brengt ook uitdagingen met zich mee. Externe hulp kan de economie in eigen land soms verlammen en beleidsagenda's beïnvloeden. Het evenwicht tussen het ontvangen van hulp en het waarborgen van nationale belangen en prioriteiten is een voortdurende uitdaging voor veel landen in het Caribisch gebied.

Opdracht: Afkomst ontwikkelingshulp

Gebruik bron 13.

Bron 13

Aardbeving Haïti

In 2010 is Haïti getroffen door een verwoestende aardbeving. Na de aardbeving heeft Frankrijk hulp verleend aan Haïti op verschillende terreinen. Zo heeft Frankrijk bijgedragen aan de heropbouw van de infrastructuur, zoals scholen en ziekenhuizen. Ook heeft Frankrijk geld gegeven aan programma's ter ondersteuning van de wederopbouw van de economie. Frankrijk heeft ook samengewerkt met Haïti op het gebied van onderwijs en culturele uitwisselingen, ter bevordering van de ontwikkeling van menselijk kapitaal en het behoud van de rijke culturele erfenis van Haïti.

1 Geef aan of in dit voorbeeld sprake is van bilaterale hulp of van multilaterale hulp.

2 Frankrijk voelde zich min of meer verplicht om hulp te verlenen aan Haïti na de aardbeving. Beredeneer waarom Frankrijk deze verplichting voelde.

Opdracht: NGO

Gebruik bron 14.

Bron 14

Naam van de NGO: CARE

Type hulp: Ontwikkelingshulp en humanitaire hulp

Werkgebied: Caribisch gebied (o.a. Haïti, Cuba, Jamaica) en andere delen van de wereld

Beschrijving: CARE is actief in het Caribisch gebied en werkt aan een breed scala van kwesties, waaronder

voedselzekerheid, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs, gezondheidszorg, rampenbestrijding en gemeenschapsontwikkeling.

Hier zijn enkele voorbeelden van activiteiten die CARE in het Caribisch gebied kan uitvoeren:

Noodhulp na natuurrampen: CARE kan snel reageren op natuurrampen zoals orkanen, aardbevingen en overstromingen door noodhulp te bieden, zoals voedsel, water, onderdak en medische zorg aan getroffen gemeenschappen.

Voedselzekerheid: CARE kan programma's opzetten om de voedselzekerheid in kwetsbare gemeenschappen te vergroten. Ze doet dat door middel van landbouwtraining, zaadverdeling en verbetering van landbouwtechnieken.

Onderwijs: CARE kan scholen ondersteunen en onderwijsprogramma's ontwikkelen om de toegang tot kwalitatief onderwijs te verbeteren. Doel is de kennis en vaardigheden van kinderen en jongeren te vergroten.

Gezondheidszorg: CARE kan gezondheidszorgprojecten financieren en gezondheidszorgdiensten verbeteren, waaronder de toegang tot gezondheidszorg, vaccinaties en voorlichting over gezondheidskwesties.

Gemeenschapsontwikkeling: CARE werkt vaak nauw samen met lokale gemeenschappen om duurzame ontwikkelingsprojecten te plannen en uit te voeren. Samenwerking is gericht op het verbeteren van de levenskwaliteit en het bevorderen van economische groei.

Zoek nu zelf een andere NGO op die actief in het Caribisch gebied.

Ga op zoek naar vergelijkbare informatie als de informatie over CARE.

Presenteer de informatie die je vindt op dezelfde manier als de informatie over CARE.

Opdracht: Vormen van ontwikkelingshulp

Hieronder zie je vier voorbeelden van ontwikkelingshulp.

Geef per voorbeeld aan om welke vorm van ontwikkelingshulp het gaat.

A Na een verwoestende orkaan sturen internationale hulporganisaties onmiddellijk voedsel, water, medicijnen, onderdak en medische hulp om levens te redden en het lijden te verminderen.

B Een land biedt financiële steun voor de wederopbouw van infrastructuur na een natuurramp, maar stelt als voorwaarde dat de getroffen natie goederen en diensten van de donor moet afnemen voor de wederopbouwprojecten, zoals bouwmaterialen of technische expertise.

C Een donornatie ondersteunt een langlopend project in het Caribisch gebied om de water- en sanitaire infrastructuur te verbeteren, wat bijdraagt aan de verbetering van de levenskwaliteit van de lokale bevolking en een duurzame ontwikkeling bevordert.

D Een internationale organisatie verstrekt financiële steun aan een Caribisch land zonder enige verplichting om specifieke producten of diensten van de donor af te nemen. Dit geeft het ontvangende land meer flexibiliteit in het gebruik van de hulp.

Stap 4: Verenigde Staten en China

Europese landen als het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Nederland hebben veel invloed in het Caribisch gebied. Dat komt door de verschillende samenwerkingsverbanden die deze landen met elkaar hebben en door het verstrekken van bilaterale hulp. Maar niet alleen Europese landen hebben veel invloed in de regio. Ook de invloed van de wereldmachten Verenigde Staten en China is duidelijk zichtbaar in het Caribisch gebied.

Invloed van de Verenigde Staten

Door de geografische nabijheid hebben de Verenigde Staten een aanzienlijke invloed in het Caribisch gebied.

Enkele voorbeelden van de Amerikaanse invloed:

- Economische betrekkingen

De Verenigde Staten zijn belangrijke handelspartners voor veel Caribische landen. Ze importeren producten zoals olie, mineralen en landbouwproducten en exporteren goederen en diensten naar de Caribische regio. Dit heeft invloed op de economische afhankelijkheid en handelsbetrekkingen van Caribische landen.

- Migratie

De Verenigde Staten zijn een belangrijke bestemming voor Caribische migranten. Rond 2020 waren er ongeveer 4,8 miljoen mensen met Caribische afkomst in de Verenigde Staten. Landen als Haïti, de Dominicaanse Republiek, Jamaica, en Trinidad en Tobago zijn enkele van de belangrijkste herkomstlanden van deze Caribische migranten.

- Politieke invloed

De Verenigde Staten hebben in het verleden politieke inmenging in enkele Caribische landen gepleegd. Deze inmenging heeft gevolgen gehad voor de politieke stabiliteit in de regio. Zo was er een militaire invasie van de Verenigde Staten in oktober 1983 op het eiland Grenada. Deze invasie vond plaats na een gewelddadige staatsgreep in Grenada, waarbij de linkse regering van Maurice Bishop werd afgezet en later vermoord. De Verenigde Staten rechtvaardigden de invasie door te beweren dat Amerikaanse burgers in gevaar waren en dat ze de orde en stabiliteit in Grenada moesten herstellen.

Bron 15: Amerikaanse invasie in Grenada in 1983

- Toerisme

De Verenigde Staten zijn een belangrijke bron van toerisme voor veel Caribische bestemmingen. Amerikaanse toeristen zorgen zo voor een aanzienlijk deel van de totale inkomsten uit toerisme.

Invloed van de Volksrepubliek China

China is de afgelopen decennia een opkomende wereldmacht geworden en heeft ook invloed op het Caribisch gebied.

Enkele voorbeelden van Chinese invloed:

- Economische investeringen

China heeft geïnvesteerd in infrastructuurprojecten in het Caribisch gebied, zoals havens, wegen en energievoorziening. Deze investeringen hebben bijgedragen aan economische ontwikkeling in sommige landen. Voorbeeld van projecten die zijn gefinancierd door Chinese investeerders zijn de uitbreiding van de snelweg in Jamaica, de bouw van een kinderziekenhuis in Trinidad en Tobago en de aanleg van een nieuwe haven in de Bahama's.

- Handelsrelaties

China is een groeiende handelspartner voor Caribische landen. De Caribische landen exporteren grondstoffen zoals olie, mineralen en landbouwproducten naar China en importeren elektronica, machines en bouwmaterialen uit China.

De handelsrelatie tussen Jamaica en China bijvoorbeeld illustreert de toenemende invloed van China in het Caribisch gebied. Jamaica is een van de grootste producenten van bauxiet in de wereld. Een belangrijk deel van het mineraal wordt geëxporteerd naar China. In China wordt bauxiet gebruikt voor de productie van aluminium. Jamaica importeert kleding, schoenen, elektronica, huishoudelijke artikelen, maar ook bouwmaterialen, machines en voertuigen.

- Diplomatieke relaties

China heeft diplomatieke betrekkingen aangeknoopt met enkele Caribische landen, wat kan leiden tot politieke en economische samenwerking. China heeft ook culturele centra en Confucius Instituten in de regio opgezet om culturele uitwisselingen te bevorderen en de kennis van de Chinese taal en cultuur te vergroten.

Bron 16: Sing Fung is een voorbeeld van een Chinese supermarkt op Aruba

De toename van de invloed van China heeft naast voordelen ook nadelen.

- De economische investeringen worden vaak gedaan in de vorm van leningen. Deze leningen zorgen voor een toename van de schuldenlast van de landen in het Caribisch gebied. Het gevolg kan zijn dat de landen niet langer financieel onafhankelijk zijn.
- De import van goedkope Chinese goederen kan lokale industrieën onder druk zetten, met negatieve gevolgen voor lokale ondernemingen en werkgelegenheid.
- China's groeiende economische aanwezigheid kan gepaard gaan met een toename van politieke invloed. Deze invloed kan de binnenlandse en buitenlandse beleidsbeslissingen van landen in het Caribisch gebied beïnvloeden.

Opdracht: Waar of niet waar?

Bekijk de volgende bewering. Geef aan of de bewering waar of niet waar is.

Licht je antwoord toe.

“De economische relatie tussen de landen in het Caribisch gebied en de Verenigde Staten is wederzijds voordelig.”

Opdracht: Invloed van China

Gebruik bron 17.

Bron 17

Dominicaanse Republiek en China

De Dominicaanse Republiek is een voorbeeld van een Caribisch land met diplomatieke banden met China. In mei 2018 verbrak de Dominicaanse Republiek haar diplomatieke banden met Taiwan en ging zij diplomatieke banden aan met de Volksrepubliek China. Dit was een belangrijke stap, want China ziet Taiwan als een afvallige provincie (een provincie die los probeert te komen van China) en zij beloont landen met economische voordelen als zij de diplomatieke erkenning van Taiwan intrekken.

De vicepresident van China schudt de handen met de Dominicaanse minister van Buitenlandse Zaken.

Na het aanknopen van de diplomatieke banden zijn de relaties tussen China en de Dominicaanse Republiek versterkt, met onder meer:

- Economische investeringen

China heeft investeringen in de Dominicaanse Republiek gedaan, waaronder miljarden dollars voor infrastructuurprojecten zoals wegen, elektriciteitsnetwerken en andere faciliteiten. Deze investeringen zijn deel van China's Belt and Road Initiative, dat beoogt de handels- en infrastructuurverbindingen tussen Azië, Europa en Afrika uit te breiden.

- Handel

De handel tussen de twee landen is toegenomen. De Dominicaanse Republiek exporteert meer goederen naar China, denk aan tabak en mineralen, en importeert meer Chinese goederen, zoals elektronica, bouwmaterialen en textiel.

- Onderwijs en cultuur

Er is een uitwisseling op het gebied van onderwijs, met studiebeurzen voor Dominicaanse studenten om in China te studeren, en culturele uitwisselingen die bedoeld zijn om wederzijds begrip en relaties tussen de volkeren te bevorderen.

- 1** China investeert in Caribische landen als de Dominicaanse Republiek vaak veel in infrastructuurprojecten. Noem het gemeenschappelijk voordeel dat deze investeringen heeft voor de Dominicaanse Republiek en China.
- 2** Beredeneer waarom de diplomatieke betrekkingen tussen de Dominicaanse Republiek en China kunnen leiden tot spanningen tussen de Dominicaanse Republiek en de Verenigde Staten.

Afronding

Begrippenlijst

Bilaterale hulp

Bilaterale hulp is de hulp die rechtstreeks door één land (donorland) wordt verleend aan een ander land (ontvangend land) met als doel de economische ontwikkeling en het verbeteren van levensomstandigheden te ondersteunen. Deze vorm van hulp kan verschillende vormen aannemen, zoals financiële steun, technische assistentie, en het verstrekken van goederen en diensten.

Drugsbestrijding in het Caribisch gebied

Door de ligging zijn de landen in het Caribisch gebied vaak een doorvoerpunt voor drugs. Het gaat vooral om cocaïne vanuit Zuid-Amerika op weg naar Noord-Amerika en Europa. De handel en de bijbehorende criminaliteit wordt met behulp van internationale instanties bestreden.

Free zones/special economic zone (SEZ)

Aangewezen gebieden in landen waar de bedrijfs- en handelswetten anders zijn dan in de rest van het land, vaak met als doel het aantrekken van buitenlandse investeerders en het stimuleren van handel door voordelen zoals belastingverlagingen en douanereguleringen.

Gebonden hulp

Ontwikkelingshulp waarbij de ontvangende partij verplicht is om goederen of diensten te kopen uit het donorland. Het is 'gebonden' aan bepaalde voorwaarden die vaak in het voordeel zijn van het donorland.

Imports substitutie

Een economische strategie gericht op het vervangen van buitenlandse import door binnenlandse productie, vaak door hoge tarieven of importbeperkingen om binnenlandse industrieën te ontwikkelen en te beschermen.

Joint-ventures

Een samenwerking tussen twee of meer partijen om een specifiek project uit te voeren. In een joint venture bundelen de partijen hun middelen, expertise en risico's om een gemeenschappelijk doel te bereiken. Dat doel kan bijvoorbeeld zijn het ontwikkelen van een nieuw product, het betreden van een nieuwe markt of het uitvoeren van een groot project. Binnen de samenwerking worden afspraken in een overeenkomst vastgelegd. Maar deelnemende partijen behouden meestal een zekere mate van zelfstandigheid.

Mensensmokkel in het Caribisch gebied

De landen in het Caribisch gebied hebben te maken met mensensmokkel. Het gaat bij mensensmokkel vaak om mensen die op zoek zijn naar een beter leven in Noord-Amerika of Europa. Mensensmokkelaars maken gebruik van de vele kleine eilanden en de uitgestrekte maritieme gebieden om clandestiene operaties uit te voeren. De bestrijding van

mensensmokkel omvat samenwerking tussen Caribische landen, strengere grenscontroles en samenwerking met internationale instanties.

Multilaterale hulp

Multilaterale hulp verwijst naar ontwikkelingshulp of financiële bijstand die wordt verleend door meerdere landen gezamenlijk, vaak gecoördineerd door internationale organisaties of instellingen zoals de Verenigde Naties, de Wereldbank, of het Internationaal Monetair Fonds. Dit type hulp is gericht op het bevorderen van economische ontwikkeling en welzijn in minder ontwikkelde landen.

Nationaliseren

Het tegenovergestelde van privatiseren; een proces waarbij de overheid de controle over een particuliere onderneming, industrie of bezit overneemt, vaak om strategische redenen of publiek belang.

Neoliberalisme

Een politiek-economische stroming die de waarde van vrije markten, deregulering en minimale staatsinterventie benadrukt.

Niet-gouvernementele organisatie (NGO)

Niet-gouvernementele organisaties zijn onafhankelijke, non-profit organisaties die opereren buiten de invloedssfeer van overheden. Ze spelen een belangrijke rol in internationale ontwikkeling, humanitaire hulp, en het bevorderen van mensenrechten, milieu, en sociale gerechtigheid. NGO's kunnen lokaal, nationaal of internationaal actief zijn.

Noodhulp

Directe en tijdelijke hulp die wordt verleend in noodsituaties, zoals na natuurrampen, conflicten of andere crises. Het doel is om levens te redden, lijden te verminderen en menselijke waardigheid te behouden.

Ongebonden hulp

Ontwikkelingshulp zonder specifieke voorwaarden met betrekking tot hoe het geld besteed moet worden of waar goederen en diensten gekocht moeten worden. Het biedt de ontvanger meer vrijheid in hoe de hulp wordt ingezet.

Privatiseren

Het proces waarbij eigendom of beheer van een onderneming, dienst of activiteit door de overheid wordt overgedragen aan de private sector.

Protectionisme

Een economisch beleid waarbij een land zijn binnenlandse industrieën beschermt tegen buitenlandse concurrentie door middel van tarieven, importquota of andere beperkingen.

Structurele hulp

Langdurige hulp die gericht is op de fundamentele economische en sociale structuren van een land om duurzame ontwikkeling en groei te bevorderen. Het kan betrekking hebben op sectoren zoals onderwijs, gezondheidszorg en infrastructuur.

Eindproduct

Als **eindproduct** van dit katern ontwikkel je zelf een toets van 10 vragen waarmee je kunt nagaan of je klasgenoten de inhoud van dit katern hebben begrepen. Bij het maken van een toets ontwerp je zelf de vragen plus een antwoordmodel en een scoremodel.

Ga als volgt aan de slag

- 1 Lees de leerdoelen van de opdracht nog eens door. Bekijk ook nogmaals de begrippenlijst.
- 2 Schrijf de zaken op die je in ieder geval in de toets wilt laten terugkomen.
- 3 Bedenk 5 open vragen en 5 meerkeuzevragen.
 - Zorg dat de open vragen niet te gesloten zijn, maar ook niet te open zijn. Dus als antwoord niet alleen ja of nee of een begrip, maar het moet wel duidelijk zijn hoe precies het antwoord gegeven moet worden.
 - Zorg bij meerkeuzevragen dat er steeds drie tot vier antwoorden te kiezen zijn. Zorg voor voldoende uitdaging door bijvoorbeeld bij meerkeuzevragen meerdere antwoorden juist te laten lijken. Zorg ervoor dat de antwoorden allemaal ongeveer even lang zijn.
 - De antwoorden op de vragen mogen niet letterlijk uit de tekst komen.
- 4 Maak een antwoordmodel. Vooral voor de open vragen is het belangrijk dat je precies opschrijft wat het antwoord moet zijn of welke elementen het goede antwoord moet bevatten.
- 5 Maak bij het antwoordmodel een scoremodel. Geef bij de vragen aan hoeveel punten met het goede antwoord te verdienen zijn. Werk bij open vragen eventueel ook met deelscores.
- 6 Laat de toets maken door een klasgenoot. Natuurlijk maak jij zijn of haar toets. Kijk de toets die je klasgenoot heeft gemaakt na met antwoordmodel en scoremodel. Je klasgenoot kijkt de toets die jij hebt gemaakt na.
- 7 Bespreek de resultaten. Bespreek ook de toetsvragen.
- 8 Pas je toets eventueel nog wat aan.

Lever de toets in bij je docent.

Je docent kan, als alle vragen verzameld zijn, iedereen toegang geven tot alle vragen.

Toets

Beantwoord de volgende vragen.

1 Wat is een doel van economische ontwikkelingsstrategieën?

- A Het verlagen van de levensstandaard.
- B Het verminderen van economische activiteit.
- C Het bevorderen van economische groei en welvaart.
- D Het verhogen van de afhankelijkheid van één sector.

2 Welk proces kan een overheid toepassen om de afhankelijkheid van één sector te verminderen?

- A Nationalisatie van belangrijke industrieën.
- B Diversificatie van de economie.
- C Concentratie op traditionele industrieën.
- D Implementatie van protectionistische handelsbeleid.

3 Welk beleid kan een overheid gebruiken om buitenlandse investeringen aan te trekken?

- A Verhoging van belastingen op bedrijven.
- B Strikte regulering van de arbeidsmarkt.
- C Ontwikkeling van speciale economische zones.
- D Beperking van de exportactiviteiten.

4 Wat wordt bedoeld met 'imports substitutie'?

- A Het importeren van goederen om binnenlandse productie te stimuleren.
- B Het vervangen van buitenlandse import door binnenlandse productie.
- C Het subsidiëren van buitenlandse goederen om de export te bevorderen.
- D Het toepassen van hoge importtarieven op alle buitenlandse goederen.

5 Welk kenmerk past het best bij het Gemenebest?

- A Het is een politieke unie met een centrale regering.
- B Het is een organisatie gebaseerd op gedeelde taal, geschiedenis en culturen.
- C Het is een organisatie die streeft naar een gezamenlijk buitenlands beleid.
- D Het is een intergouvernementeel orgaan met wetgevende bevoegdheden.

6 Wat is een primaire doelstelling van de Caribische Gemeenschap (CARICOM)?

- A Het vormen van een politieke unie zoals de Europese Unie.
- B Het creëren van een gezamenlijk leger voor defensie.
- C Economische integratie en stimulering van handel tussen leden.
- D Het uitsluiten van buitenlandse invloeden op binnenlandse beleidsvorming.

7 Wat is de relatie van de onafhankelijke Caribische landen met de Verenigde Naties (VN)?

- A Ze zijn geassocieerde leden van de VN.
- B Ze zijn volwaardige leden van de VN.
- C Ze zijn waarnemende leden van de VN.
- D Ze zijn geen lid van de VN, maar hebben wel een speciale status.

8 Welke uitspraak past het best het doel van bilaterale hulp aan Caribische landen?

- A Het ondersteunen van militaire operaties in de regio.
- B Het versterken van handelsbetrekkingen ten gunste van de donorlanden.
- C Het bieden van ondersteuning voor specifieke projecten.
- D Het uitvoeren van politieke campagnes in Caribische landen.

9 Wat is een potentieel negatief effect van gebonden hulp?

- A Het bevordert directe democratische processen in ontvangende landen.
- B Het kan ontvangende landen afhankelijk maken van donorlanden.
- C Het leidt altijd tot verbeterde relaties tussen donor- en ontvangende landen.
- D Het biedt pas in de toekomst verlichting van armoede.

10 Welke vorm van hulp is het meest in eerste instantie passend als een land wordt getroffen door een orkaan?

- A Gebonden hulp
- B Ongebonden hulp
- C Structurele hulp
- D Noodhulp

11 Waardoor hebben de Verenigde Staten vooral een aanzienlijke invloed in het Caribisch gebied?

- A Religieuze missies
- B Geografische nabijheid
- C Historische koloniale banden
- D Taalovereenkomsten

12 Wat is een direct resultaat van China's investeringen in Caribische infrastructuurprojecten?

- A Verzwakking van de lokale economieën.
- B Toename van de export van technologie naar China.
- C Bevordering van economische ontwikkeling in de regio.
- D Vermindering van de Caribische culturele diversiteit.

Examenvragen

Hier vind je enkele examenvragen uit eerdere examens.

Uit examen 2015 tijdvak 1 – havo – aangepast

Als je op het internet naar statistische informatie over het Caribisch gebied zoekt, kom je op sommige Caribische websites verschillende namen van gebieden en eilanden niet tegen. Dit kan verklaard worden door de staatkundige positie van deze gebieden/eilanden. Noem twee namen van zulke gebieden/eilanden en verklaar hoe het komt dat je ze niet tegenkomt in de statistieken.

Uit examen 2016 tijdvak 1 – havo

Gebruik de atlas.

Een Brits onderzoeksteam heeft onderzoek gedaan in het territorium van de Caymaneilanden, wat wordt gerekend tot Brits overzees gebied.

1 Noem in het Caribisch gebied twee andere eilanden(groepen) die ook worden gerekend tot Brits overzees gebied.

Groot- Brittannië en de voormalige Britse koloniën die nu zelfstandige landen zijn, zoals Canada, Jamaica en India, werken samen in een organisatie die de onderlinge betrokkenheid wil stimuleren.

2 Wat is de naam van deze organisatie?

Uit examen 2021 tijdvak 1 – havo – aangepast

In de twintigste eeuw nam de invloed van West-Europese landen in het Caribisch gebied af en de invloed van de Verenigde Staten (en Rusland) nam juist toe. Door het verschuiven van het mondiale economische zwaartepunt is te verwachten dat de invloed vanuit een bepaald land de komende jaren zal toenemen.

Geef:

1 de naam van het land waarvan de invloed in het Caribisch gebied de komende jaren zal toenemen;

2 een voorbeeld uit je eigen leefomgeving waaruit deze invloed blijkt.

Terugkijken

Intro

Lees de Introductie van het katern nog eens door. In de introductie staan vier vragen. Heb je in het katern antwoord gekregen op deze vragen?

Hoe ging het?

- Tijd

Voor het katern staat ongeveer 3 uur. Heb je alle vragen/verwerkingsopdrachten in 3 uur kunnen doen?

- Inhoud

Was alles wat in dit katern behandeld is nieuw voor je?

Schrijf een ding op wat je al wist. Schrijf ook een ding op wat je nog niet wist.

- Begrippenlijst

Heb je de begrippenlijst vaak gebruikt tijdens het lezen van de tekst?

- Eindproduct

Was het gemakkelijk om vragen te bedenken bij de teksten in de stappen?

Had je klasgenoot een goed cijfer voor de toets die jij had samengesteld?

En had jij een goed cijfer voor zijn/haar toets?

- Examenvragen

Er waren enkele examenvragen om te oefenen.

Heb je ze gemaakt? Ging het goed?

Bronnen

Hier zijn vier betrouwbare bronnen waar je informatie kunt vinden over samenwerkingsverbanden waar landen in het Caribisch gebied bij betrokken zijn en over ontwikkelingshulp aan landen in het Caribisch gebied:

CIA World Factbook

URL: www.cia.gov/the-world-factbook/

Op deze site kun je naar een specifieke land in het Caribisch gebied navigeren. Onder verschillende kopjes krijg je vervolgens gedetailleerde informatie (in het Engels) over het betreffende land.

Caribbean Community (CARICOM)

URL: www.caricom.org

De officiële website van CARICOM biedt uitgebreide informatie over hun activiteiten, programma's en samenwerkingsverbanden.

Inter-American Development Bank (IDB)

URL: www.iadb.org

De IDB is een belangrijke bron van ontwikkelingsfinanciering voor Latijns-Amerika en het Caribisch gebied. Op hun website kun je informatie vinden over de projecten en initiatieven die ze in het Caribisch gebied ondersteunen, evenals rapporten en gegevens over ontwikkelingshulp.

United Nations Development Programme (UNDP)

URL: www.undp.org

Het UNDP is betrokken bij ontwikkelingsprojecten over de hele wereld, inclusief in het Caribisch gebied. Op hun website kun je rapporten, nieuws en informatie vinden over hun inspanningen om duurzame ontwikkeling in de regio te bevorderen, evenals gegevens over samenwerkingsverbanden met Caribische landen.